

Daniël de Jong

Het luchtalarm. Het is een welbekend geluid én een vast onderdeel van het Nederlandse straatbeeld. Iedere eerste maandag van de maand klinken er om twaalf uur loeiende sirenes uit witte schelpen bevestigd op palen en gebouwen door het hele land. Maar dit is aan het veranderen. Het alarm is sinds 1 januari 2021 plaats aan het maken voor een nieuw waarschuwingssysteem dat burgers via SMS informeert over noodsituaties. Het signaleren van acuut gevaar wordt zo van de straat verplaatst naar de privésfeer.

Dat deze verschuiving niet onomstreden is, was te merken in Groot-Brittannië, waar het testen van het SMS-alarmsignaal begin dit jaar leidde tot hevige discussie. Slachtoffers van huiselijk geweld in het bezit van een geheime telefoon zouden erdoor in gevaar komen. Hoeveel ruimte kan en mag geluid innemen?

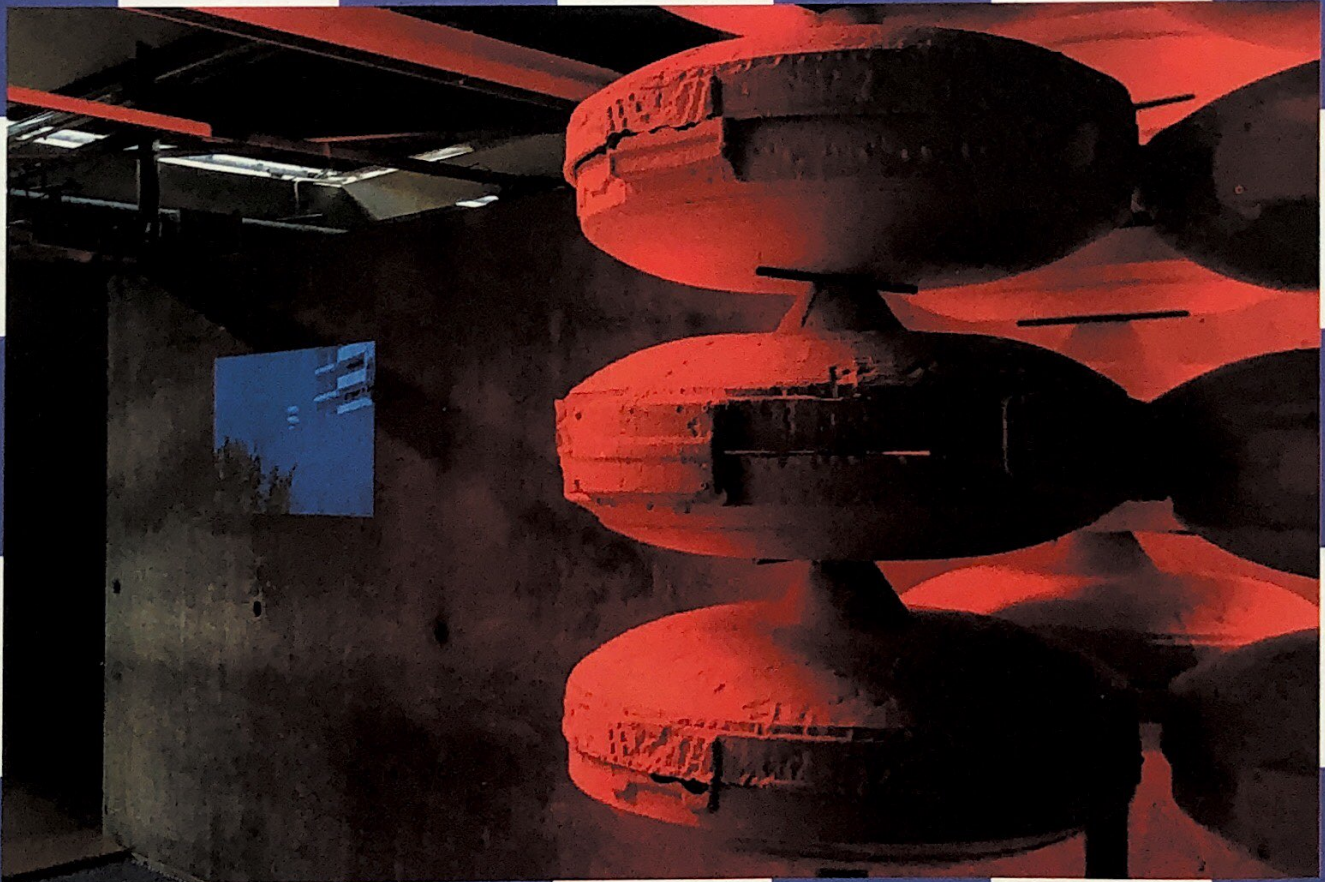
En waar ligt de grens van haar terrein? Dit zijn vragen die ontwerper Daniël de Jong opwerpt in zijn afstudeerproject *Shifting Safeguards: Traversing Spatial Boundaries in the Era of Digital Security*.

Het werk bestaat uit vier onderdelen: een onderzoekstafel waarop gelabelde sluitzakjes gipsgruis liggen, een videoregistratie van een luchtalarmtest (zonder geluid), een installatie bestaande uit metalen palen met daarop holle gipsafgietsels van alarmschelpen en een paraboolspeaker waaruit het verhaal van Odysseus en de Sirenen klinkt. Het geluid uit de videoregistratie is verlaagd van 555 naar 30 hertz en verplaatst naar de installatie. In de gipsen afgietsels zitten audioshakers die reageren op de lage geluidsfrequentie. Als het alarm klinkt beginnen de schelpen te schudden. Wanneer men onder de paraboolspeaker staat en luistert

naar het fragment uit de *Odyssee* is te zien hoe de schelpen met iedere trilling brozer worden en uit balans raken door het afbrokkelende gips. Ook is te horen hoe zij hierdoor anders gaan klinken.

De Jong is de enige Nederlandse ontwerper in zijn afstudeerjaar. Voordat hij zijn masteropleiding begon volgde hij een MBO opleiding Bouwkunde en een bachelor Architectonisch Design, beide in Maastricht. Vervolgens ging hij op zoek naar een progressieve kijk op architectuur die hij vond in Rotterdam. Hier ontdekte hij de politieke dimensie van architectuur en begon hij geluid te beschouwen als een materiaal dat onze ervaring van ruimte beïnvloedt. Na zijn afstuderen wil hij zich hier verder in verdiepen.

Lena van Tijen is schrijver, vertaler en boekverkoper

Daniël de Jong, *Shifting Safeguards: Traversing Spatial Boundaries in the Era of Digital Security*, 2023, foto Chiara Catalini